

Sygn. akt I CZ 104/14

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner (sprawozdawca)

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z wniosku Spółdzielni Mieszkaniowej w W.
przy uczestnictwie Miasta W.
o ustanowienie drogi koniecznej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 stycznia 2015 r.,
zażalenia wnioskodawcy
na postanowienie Sądu Okręgowego w W.
z dnia 10 lipca 2014 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Po rozpoznaniu apelacji uczestnika m. W. od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 19 lipca 2013 r. – Sąd Okręgowy, postanowieniem z dnia 10 lipca 2014 r. uchylił na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. zaskarżone postanowienie i sprawę o ustanowienie drogi koniecznej z wniosku Spółdzielni Mieszkaniowej w W. przekazał Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego. Podstawą prawną rozstrzygnięcia było uznanie słuszności apelacji co do naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 278 w związku z art. 227 k.p.c. i art. 145 k.c. i nie rozpoznanie istoty sprawy, przez co zastosowanie miał art. 386 § 4 k.p.c.

Zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego wniosła wnioskodawczyni, zarzucając naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 316 § 2 w związku z art. 382 i art. 386 § 4 k.p.c. przez brak rozpoznania sprawy co do istoty i niezasadne przyjęcie, że należało wydać orzeczenie kasatoryjne na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. Skarżąca wniosła o uchylenie tego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia (art. 395 § 2 w związku z art. 394¹ § 3 i art. 13 § 2 k.p.c.). W odpowiedzi na zażalenie uczestnik postępowania wniósł o oddalenie zażalenia w całości, z zasądzeniem kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne. Sąd drugiej instancji prawidłowo uznał, że Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty niniejszej sprawy o ustanowienie służebności drogi koniecznej, nie odpowiadając na podstawowe pytanie w takim postępowaniu, a mianowicie, czy nieruchomości, co do której twierdzi wnioskodawca, że nie ma dostępu do drogi publicznej może uzyskać taki dostęp jedynie przez nieruchomości innych właścicieli, czy też możliwe jest uzyskanie dostępu do drogi publicznej przez nieruchomości, będące w posiadaniu wnioskodawcy. Z dotychczasowych ustaleń faktycznych wynika, że powinno się dokładniej rozważyć tą drugą możliwość, której potwierdzenie czyniłoby bezpodstawne w ogóle domaganie się ustanowienia służebności. Jeśli to nie byłoby właściwe, rozważenia wymaga takie określenie

drogi koniecznej, które spowodowałyby najmniejsze obciążenie nieruchomości, przez którą ma przebiegać, stosownie do dyspozycji art. 145 par. 2 k.c. Nie została ponadto zbadana wystarczająco przynależność ulic wokół nieruchomości pozbawionej dostępu do drogi publicznej takiego właśnie statusu drogi, a pomoc powołanego w sprawie biegłego okazała się albo niewystarczająca, albo wadliwie oceniona, także ze względu na wyjście poza granice jego kompetencji. Nieprawidłowo ponadto zostało określone wynagrodzenie za ustanowienie służebności, ze względu na wykazane przepisy podatkowe.

Liczne stwierdzone w postępowaniu drugoinstancyjnym wady orzeczenia Sądu Rejonowego zasadnie skłoniło Sąd Okręgowy do zastosowania art. 386 § 4 k.p.c. w sytuacji nierozpoznania istoty sprawy, co podniosła sama skarżąca, a więc zażalenie na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c. należało oddalić, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania wywołanych zażaleniem orzeczeniu kończącemu sprawę (art. 108 § 1 w związku z art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c.).